

- (Itt!) a nünüke a nünnike a ninni nonni nó (dob)
 mer' Habibulla ümmöge hogy enni inni jó
 ha Hoszpodárod asztali
 s ezerte marconább
 fog úgy pofán lambasztani:
 „leszel te basztonád!” –
- (Itt!) a nünüke a nünnike a ninni nonni nó (dob)
 ne Gundavári Kandöge s ne Horr Ribillió
 ha Cirmos Böske karmolász
 s ülepre huppanand
 essen beléd a lámpaláz?
 „kaland a bélgaland!” –
- (Itt!) a nünüke a nünnike a ninni nonni nó (dob)
 Herr Menegildi küldide: beszipni szopni jó
 magával ránt a Hercehurc
 Enikő enni-kő?
 döfendi hátad Hét Mufurc
 „hét búrozdsás Bökő”? –
- (Itt!) a nünüke a nünnike a ninni nonni nó (dob)
 mer' bögyre bugyra hölgylüke azér' nem dominó
 ki gyenge gyomra gyomra rogy
 oly lenge longobárd
 sem ürr-rügy sem ok arra hogy
 „a Bárdot megdobáld” –
- (Itt!) a nünüke a nünnike a ninni nonni nó (dob)
 Szenil Degárdi Köldöke s a Buldog Ildikó

Szepesi Attila

AZ ARCIMBOLDO-SZONETTEKBŐL

Ikonfestő. Éjszaka festeget
 Gábor arkangyalt, Cirillt és Metódot,
 Istenanyát, ki elszenderedett,
 Sebestyént, kibe nyílvesző fúródott.

Pingálja arcok ébenfényü titkát:
 mohazöld és aranyfüstös keretből
 mind delejes pillantással mered rád;
 szemük páros sugara meg se rezdül.

Aztán Szent Györgyre téved az ecset,
Szent Damjánra, ki orvosszereket
lángon hevített tégelyén kavargat.

Lábukhoz meg egy kancsal ördögöt
rajzol, ki szárnya-vesztve lődörög
s mert árnya nincsen, soha meg se halhat.

*

Halottlátó. Éjszaka megidézi
a teste nélkül tovabolygó lelket.
Hunyorogva a csorba tükröt nézi,
hol a régvoltak báván megjelennek.

Arcuk csak pára. Se lábuk, se karjuk.
Törzsük gomolygó ködökből való
és percegés meg kopogás a hangjuk,
alig felrémlő, tovaillanó.

Varázsszóra mind betoppannak sorra,
balga és bölcs, király meg nyüzge szolgál.
Éjfél köröttük, hideg úr alattuk.

Nem látta őket régen senki sem,
jönnek parancsra, engedelmesen,
aztán eltűnnek – se hírük, se hamvuk.

*

Futóbolond. Idétlen hadonász
és mániáit dadogón hadarja.
Hajában törek, fülén kulimász,
rémálmoktól kéklík a szeme alja.

Madárijesztő-árnya hétöles,
porba fityeg rongy felöltője ujjá.
Lába körme cipőjéből kiles.
Magamagát riadtan megbámulja,

ahogy kirakat tükrén tántorog.
A kushadt ebre bőszen rámorog
s a csitri lányok kitérnek előle.

A suhancok meg sandán körülállják
s addig heccelik a rozoga páriát,
míg véres-szenyes szitok dől belőle.

*

Táncosleány billeg a félhomályban,
indázó karján csillog gyertyafény.
Áttetsző-sárgán úszó túllruhában
imbolyog az éjszaka szóttésén.

Tompora ívét, melle bimbaját
a futó láng skarlátveresre írja.
Pőre vállát, szőke hajfonatát
festi falánk tüzek pokoli pírja.

Ahány gyertya lobog – sugarasan,
annyi leánnyá válik sorra körben.
Árnya a falra hull hatalmasan,

s míg a tapétán kéken toványúl,
szemén hunyorgó lidércfény kigyúl;
kígyótáncot jár az ezüst tükörben.

Gángó Gábor

A KETTŐS KULCS A „NÉGY TÁNCOSNŐ”-HÁZHOZ

Jókai és a bécsi századvég kultúrája

A *fin de siècle* Bécs világa áll az alább következő vizsgálatok háttérében, amaz intellektuális „televény”, amelyben a századvég Jókaijának művészete vagy legalább annak számos hajtása gyökerezik. Claudio Magris, aki A HABSBERG-MÍTOSZ című munkájával részben irányt szabott az efféle kutatásoknak, megérdemli a hosszabb idézetet: „*Zweig-től Werfelig, Rothtól Csokorig, Musiltól Dodererig számos író idézte fel kimondva-kimondatlanul a Monarchia kultúrájának légkörét, jellegzetességeit. Nem tematikai rokonságról van szó, mely műveik hasonló motívumain és tartalmán alapuló külsőleges jegyek révén köti össze az alkotókat, hanem meghatározott kulturális televényről, a költői inspiráció sajátos hangjának és kifejezőmódjának táplálójáról.*” (Magris, 1988a: 8., 1988b: 7.) A századvég magyar és osztrák kulturális-civilizációs közegének feltárását célzó módszerek bevonását a Jókai-kutatásba már csak az a tény is igazolhatja, hogy az utóbbi évtizedekben ugrásszerűen gyarapodott az idevágó irodalom Ausztriában. E szakirodalmi eredmények adaptálására legjobb tudomásom szerint még nem került sor. A Jókai-portrékhoz, amint azt Szilasi László megmutatta, mind ez idáig jobbra egyetlen kontextus szolgált alapul: önnön életrajza és önnön írói világa, különösen az 1849-ig terjedő korszak (Szilasi, 34.).

A dualizmus kori osztrák kulturális paradigma megalkotása elsődlegesen nem oszt-